

Sportspeeltuin

Werkblad beschrijving interventie op het niveau Goed Onderbouwd en niveau Effectief

Gebruik bij het invullen van dit werkblad
de bijbehorende handleiding

Dit is een gezamenlijk werkblad van de volgende kennisinstituten:

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Ontwikkelaar / licentiehouder van de interventie

Naam organisatie: Nevobo
E-mail: info@nevobo.nl
Telefoon: 030-3077703

Website (van de interventie): <https://www.nevobo.nl/nieuws/heeft-jouw-club-al-een-sportspeeltuin/>

Contactpersoon 1

Vul hier de contactpersoon voor de interventie in.

Naam contactpersoon: Peter van Tarel
E-mail: Peter.van.tarel@nevobo.nl
Telefoon: 06-23909137

Contactpersoon 2 (indien van toepassing)

Vul hier de contactpersoon voor de interventie in.

Naam contactpersoon: Guus Klein Lankhorst
E-mail: Guus.klein.lankhorst@nevobo.nl
Telefoon: 06-21668390

Referentie in verband met publicatie

Naam auteur: Nederlandse Volleybalbond
interventiebeschrijving:
Titel interventie: Sportspeeltuin
Databank(en): Sport en Bewegen
Plaats, instituut: Utrecht, Nederlandse Volleybalbond
Datum: 18 januari 2025

Het werkblad is een invulformulier voor het maken van een interventiebeschrijving, geordend naar onderwerp (doelgroep, doel, enzovoort). De onderwerpen volgen de criteria voor beoordeling. De interventiebeschrijving is een samenvatting van de beschikbare schriftelijke informatie over de interventie voor de bezoeker van de databanken effectieve interventies en voor de erkenningscommissie interventies. De informatie is van belang voor de beoordeling van de kwaliteit, effectiviteit en randvoorwaarden van de interventie.

Gebruik bij het invullen van dit werkblad de bijbehorende handleiding.

Inhoud

Inhoud.....	3
0 Samenvatting.....	4
1 Uitgebreide beschrijving.....	5
2 Uitvoering.....	12
3 Onderbouwing.....	17
4 Onderzoek.....	20
5 Samenvatting Werkzame elementen.....	23
6 Aangehaalde literatuur.....	24
7 Praktijkvoorbeeld.....	26

0 Samenvatting

Maximaal anderhalf A-4tje, max 700 woorden

0.1 Aanleiding voor de interventie (probleemstelling in het kort) – max 150 woorden

De Sportspeeltuin is ontwikkeld als reactie op de aanhoudende achteruitgang in motorische vaardigheden van Nederlandse kinderen. Deze trend, deels veroorzaakt door een afname in fysieke activiteit, vraagt om een breed motorisch aanbod voor kinderen van 4 t/m 6 jaar.

0.2 Korte samenvatting van de interventie – max 150 woorden

De Sportspeeltuin is een initiatief om de motorische ontwikkeling van kinderen van 4 t/m 6 jaar te stimuleren. Het programma biedt een serie van tien gestructureerde lessen, die viermaal herhaald worden (dus 40 lessen in totaal) en zich richten op het verbeteren van de 10 fundamentele motorische vaardigheden gebaseerd op het Athletic Skills Model, zoals lopen, rennen, springen, gooien, en balanceren. Deze lessen zijn verpakt in speelse thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen, waardoor ze leren terwijl ze plezier hebben. De activiteiten zijn ontworpen om de kinderen een breed motorische basis te geven, wat essentieel is voor latere specialisatie in sporten, waaronder volleybal. Het programma wordt aangeboden via sportverenigingen en beoogt een veilige en plezierige kennismaking met bewegen, met de hoop dat een sterke fysieke basis bijdraagt aan een levenslange betrokkenheid bij sport en beweging.

0.3 Doelgroep – max 50 woorden

De doelgroep van de Sportspeeltuin bestaat uit kinderen van 4 t/m 6 jaar oud. Deze jonge kinderen zijn in een cruciale fase van hun motorische en sociale ontwikkeling, waarbij ze spelenderwijs fundamentele bewegingsvaardigheden leren die essentieel zijn voor hun toekomstige sportieve activiteiten.

0.4 Doel – max 50 woorden

Kinderen van 4 t/m 6 jaar hebben na 1 jaar deelname aan de Sportspeeltuin zichtbaar hun motorische vaardigheden sneller ontwikkeld dan gemiddeld voor deze leeftijd. Dit betreft de 10 grondvormen van bewegen zoals gedefinieerd in het Athletics Skills Model: balanceren, zwaaien, springen, klimmen, lopen, rollen, schieten, stoeien, werpen & vangen en bewegen & muziek.

0.5 Aanpak – max 50 woorden

De aanpak van de Sportspeeltuin bestaat uit tien kant-en-klare, thematisch vormgegeven lessen die breed motorische vaardigheden stimuleren door middel van spel en herhaling. Elke les omvat een reeks speelse oefeningen die kinderen actief, betrokken en enthousiast houden over bewegen.

0.6 Materiaal – max 50 woorden

Voor de Sportspeeltuin wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van de standaarduitrusting van een gymzaal en het Handboek Sportspeeltuin. Aanvullend wordt specifiek kleutermateriaal ingezet, zoals parachutes, kruiptunnels, zwemnoodles, skippyballen, skateboards en ballonnen, om de lessen aantrekkelijk en toegespitst op jonge kinderen te maken.

0.7 Onderbouwing – max 100 woorden

In Nederland hebben 5-10% van de kinderen motorische achterstanden, vooral in wijken met een lage sociaaleconomische status (Collard et al., 2014). Deze achterstanden leiden tot problemen zoals overgewicht en sociaal isolement. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat de vroege

kinderjaren cruciaal zijn voor de ontwikkeling van motorische vaardigheden (Malina et al., 2004). De Sportspeeltuin richt zich op het stimuleren van fundamentele vaardigheden door middel van gestructureerde en gevarieerde oefeningen. Door kinderen regelmatig en veelzijdig te laten bewegen, biedt de Sportspeeltuin hen een stevige basis voor een actieve en gezonde levensstijl en een leven lang plezier en zelfvertrouwen in bewegen.

0.8 Onderzoek – max 100 woorden

Nevobo heeft de uitvoering en het bereik van de Sportspeeltuin geëvalueerd door een inventarisatie en een tevredenheidsonderzoek in 2022 en 2024. De evaluaties bestonden uit vragenlijsten voor kinderen, ouders en trainers. Resultaten tonen dat de meeste activiteiten volgens plan zijn uitgevoerd en dat de interventie wordt gewaardeerd door deelnemers. Succesfactoren zijn speelse thema's, creatieve lesopbouw en ouderbetrokkenheid; faalfactoren zijn niveauverschillen en beperkte differentiatie. Feedback leidde tot toevoeging van leeftijdsdifferentiatie, en meer structuur. Extra scholingsaanbod voor trainers en nieuwe modules worden ontwikkeld in 2025 om de effectiviteit te verhogen.

1 Uitgebreide beschrijving

Beschrijving interventie

Het werkblad is ook geschikt voor een samenvattende beschrijving van complexe of samengestelde interventies. Dit zijn interventies die uit twee of meer afzonderlijke onderdelen bestaan. Denk aan interventies met aparte onderdelen voor verschillende doelgroepen, zoals een leefstijlinterventie die zowel gericht is op de community als op de school als op de individuele docent. Of aan interventies met verschillende modules die bij een doelgroep 'op maat' worden toegepast.

Naarmate er meer onderdelen zijn is het aan te bevelen de structuur visueel weer te geven in een schema. Dit geldt met name voor de subdoelen en voor de aanpak van de interventie. Zie ook de aanwijzingen in de handleiding.

1.1 Doelgroep

Uiteindelijke doelgroep – max 100 woorden

Wat is de uiteindelijke doelgroep van de interventie? Beschrijf dit zo concreet mogelijk.

De Sportspeeltuin richt zich primair op kinderen van 4 t/m 6 jaar.

Intermediaire doelgroep – max 100 woorden

Zijn er intermediaire doelgroepen? Zo ja, welke?

Er zijn geen intermediaire doelgroepen.

Selectie van doelgroepen – max 250 woorden

Hoe wordt de (intermediaire) doelgroep geselecteerd? Zijn er eventueel inclusie criteria of contra-indicaties? Zo ja, welke?

Inclusiecriteria:

Kinderen:

- Leeftijd van 4 t/m 6 jaar.
- In sommige gevallen kunnen kinderen vanaf 3 jaar worden toegelaten, afhankelijk van hun motorische en sociale ontwikkeling.
- Kinderen met lichte fysieke of verstandelijke beperkingen kunnen deelnemen, mits de trainer specifiek is opgeleid voor het werken met deze doelgroep, bijvoorbeeld via de training 'Iedereen Doet MEE' van MEE NL. Voor kinderen met een zwaardere fysieke of verstandelijke beperking is een aangepast programma in ontwikkeling.

Selectieproces:

Voor kinderen wordt de geschiktheid vastgesteld door een inschrijvingsgesprek vanuit de club of trainer met ouders of verzorgers, waarbij informatie over leeftijd en gezondheid wordt verzameld om te verzekeren dat aan de inclusiecriteria wordt voldaan.

Betrokkenheid doelgroep – max 150 woorden

Op welke manier was de doelgroep (eventueel) betrokken bij de (door)ontwikkeling van de interventie?

Bij de doorontwikkeling van de Sportspeeltuin was de betrokkenheid van de doelgroep beperkt gezien hun jonge leeftijd. Niettemin werden er eenvoudige enquêtes ingezet waarbij kinderen door middel van smileys hun ervaringen en voorkeuren konden aangeven. Trainers en ouders waren actiever betrokken; zij vulden enquêtes in die gericht waren op het verzamelen van feedback over de effectiviteit en aantrekkelijkheid van de lessen. Op basis van de feedback van trainers zijn meer baloefeningen toegevoegd om het programma nog aantrekkelijker te maken. Ouders bevestigden de veelzijdigheid en het plezier van het programma. Deze feedback leidde tot substantiële aanpassingen, waaronder een naamsverandering van 'Volleybalspeeltuin' naar 'Sportspeeltuin' om de bredere motorische focus te benadrukken. Daarnaast is er ruimte geïdentificeerd voor verdere verbeteringen in het zelfevaluatieproces van het programma.

1.2 Doel

Hoofddoel – max 100 woorden

Wat is het hoofddoel van de interventie? Beschrijf dit zo concreet mogelijk in termen van gedrag van de einddoelgroep.

Kinderen van 4 t/m 6 jaar hebben na 1 jaar deelname aan de Sportspeeltuin zichtbaar hun motorische vaardigheden sneller ontwikkeld dan gemiddeld voor deze leeftijd. Dit betreft de 10 grondvormen van bewegen zoals gedefinieerd in het Athletics Skills Model: balanceren, zwaaien, springen, klimmen, lopen, rollen, schieten, stoeien, werpen & vangen en bewegen & muziek.

Subdoelen – max 350 woorden

Wat zijn de subdoelen van de interventie? Beschrijf deze zo concreet mogelijk. Indien van toepassing: welke subdoelen horen bij welke intermediaire doelgroepen? Geef voor elke intermediaire doelgroep minimaal één subdoel aan.

1. Gericht en veelzijdig bewegen: kinderen van 4 t/m 6 jaar ontwikkelen hun motorische vaardigheden sneller dan gemiddeld voor hun leeftijd op tenminste 75% van de grondvormen met behulp van het gestructureerde Sportspeeltuin programma.
2. Plezier in bewegen: tenminste 90% van de deelnemende kinderen van 4 t/m 6 jaar ervaart plezier in het bewegen in het Sportspeeltuin programma.
3. Zelfvertrouwen in het bewegen: kinderen van 4 t/m 6 jaar ervaren zelfvertrouwen tijdens het bewegen in het Sportspeeltuin programma.

1.3 Aanpak

Opzet van de interventie – max 200 woorden

A: Wat is de opbouw van de interventie? Welke fases of stappen kun je onderscheiden?

B: Wie is de aanvrager of initiatiefnemer van de interventie en op welke manier en vanaf welke fase of bij welke stap (zie A) is deze betrokken?

C: Wat is de omvang van de interventie? (duur/doorlooptijd, aantal contacten, duur van de contacten)? Geef dit aan per fase of stap (zie A).

A: Opbouw van de interventie

De Sportspeeltuin is gefaseerd opgebouwd en omvat drie hoofdfasen: voorbereiding, uitvoering en nazorg.

- Voorbereiding: Sportverenigingen melden zich aan bij Nevobo, trainers worden geschoold, materialen voorbereid, ouders door de sportvereniging geïnformeerd over het programma en kinderen geworven.
- Uitvoering: Het programma duurt 40 weken (totale looptijd incl. vakantie is 1 jaar) en bestaat uit wekelijkse sessies waar kinderen deelnemen aan de geplande activiteiten. Elke sessie duurt een uur en omvat spelvormen en oefeningen gericht op verbetering van specifieke motorische vaardigheden.
- Afronding & evaluatie: Evaluatie van het programma door feedback van ouders en trainers te verzamelen om verbeteringen voor toekomstige cycli te identificeren.

B: Aanvrager of initiatiefnemer

Initiatiefnemer van de interventie is de Nederlandse Volleybalbond (Nevobo), die betrokken is bij de voorbereiding en de nazorg. Nevobo werkt samen met lokale sportverenigingen om het programma te implementeren en beheren.

C: Omvang en intensiteit

- Voorbereidingsfase: Duurt gemiddeld twee maanden, inclusief scholing, organisatie en werving.
- Uitvoeringsfase: Duurt minimaal één jaar, met wekelijkse sessies van één uur. In totaal zijn er 40 sessies per jaar.
- Afronding & evaluatie: Inclusief een evaluatieperiode van één maand na afloop van het jaarprogramma, waarin feedback wordt verzameld en verwerkt.

Inhoud van de interventie – max 1200 woorden

A: Welke concrete activiteiten worden uitgevoerd en -indien van toepassing- in welke volgorde of fases?

Geef een korte omschrijving van de activiteiten. Het is voldoende als de lezer op hoofdlijnen een indruk krijgt van wat er gedaan wordt en hoe dit gedaan wordt. Besteed ook aandacht aan de werving van deelnemers.

B: Bij interventies op maat: geef aan welke activiteiten, op basis van welke criteria, op maat worden uitgevoerd.

C: Welke activiteiten moeten minimaal worden uitgevoerd om de gestelde doelen te behalen?

A: Concrete activiteiten en volgorde

De Sportspeeltuin is een systematisch jaarprogramma, waarin kinderen van 4 t/m 6 jaar door middel van spel en beweging de 10 grondvormen van bewegen ontwikkelen, gebaseerd op de schijf van 10 van het Athletic Skills Model. Dit zijn: 1. balanceren en vallen, 2. stoeien en vechten, 3. gaan en lopen, 4. springen en landen, 5. rollen, duikelen en draaien, 6. gooien, vangen, 7. slaan en mikken, 8. klimmen en klauteren, 9. zwaaien en slingeren, 10. bewegen op - en maken van muziek. Het programma is opgedeeld in verschillende fasen.

1. Voorbereiding: Deze fase omvat de training van trainers en de voorbereiding van materialen en de locatie. Training van de trainers vindt plaats tijdens 2 bijeenkomsten die samen de Beginnerscursus vormen, waarin trainers leren over veiligheid, omgang met materialen en werken met de lesopbouw uit het Handboek Sportspeeltuin.

Nevobo ondersteunt de werving van deelnemers met digitale materialen zoals flyers en adviseert bij de totstandkoming van een duurzaam businessmodel om de continuïteit van het programma te waarborgen. De sportvereniging werft deelnemers via oa de volgende activiteiten:

- Benaderen van ouders die zelf lid zijn van de sportvereniging en kinderen hebben in de relevante leeftijd
- Benaderen van ouders via kinderdagverblijven/BSO en scholen en hen wijzen op het aanbod van de Sportspeeltuin
- Introductieles voor de kinderen, waarna ouders mogen beslissen of hun kind definitief gaat deelnemen.

2. Uitvoering:

- Groepen: een groep bestaat uit maximaal 32 kinderen, verdeeld over 4 groepen van 8 (4 activiteiten) onder leiding van een trainer, ondersteund door 4 begeleiders (assistenten). Zo kunnen alle kinderen minimaal 80% van de tijd bewegen. Optimaal is 4 kinderen per onderdeel. Voorbeeld: in een hindernisbaan met acht hindernissen, maken kinderen acht (steun)sprongen in 20 seconden. In 10 minuten maken de kinderen dan 240 sprongen en dat is slechts een kwart van de lestijd! (van Gelder & Stroes, 2020).
- Maandelijks thema: elke maand staat een ander thema centraal, zoals 'Op de Boerderij' of 'Op Reis', waarbij de activiteiten zijn ontworpen om kinderen te boeien en hun fantasie te prikkelen.
- Wekelijkse sessies: elke sessie duurt 60 minuten en bestaat uit een vaste indeling waaronder meerdere oefeningenrondes gericht op specifieke motorische vaardigheden uit de Schijf van 10 grondvormen:
 - o Verzamelen en introductie van het thema (5 minuten)
 - o Gezamenlijke warming-up in spelvorm (5 minuten)
 - o Vier oefeningenrondes in subgroepjes (4 x 10 minuten)
 - o Eindspel of vrijspelen (5 minuten)
 - o Gezamenlijke afsluiting (5 minuten)Trainers wordt geadviseerd om tussendoor een drinkpauze of fruithapje te plannen.
- Ouderbetrokkenheid: de trainer moedigt de ouders aan om bij de sessies aanwezig te zijn of eventueel samen met hun kind deel te nemen om de betrokkenheid en hun kennis over bewegen te vergroten. Dit is niet verplicht.

3. Evaluatie en nazorg: Aan het einde van het jaar wordt feedback verzameld van ouders en trainers om het programma te beoordelen en waar nodig aan te passen. Er worden geen formele metingen uitgevoerd; feedback is gebaseerd op observaties en persoonlijke rapportages.

Lessenopbouw:

De lessen in de Sportspeeltuin behandelen steeds minimaal vier grondvormen van bewegen uit de Schijf van 10 van het ASM-model, in vier verschillende vakken. Elke les wordt vier weken achter elkaar herhaald. Door de kracht van de herhaling, volgt sneller leerresultaat.

Een aantal extra Themalessen is gekoppeld aan de seizoenen en feesten zoals Herfst, Winter, Kerstmis, Sinterklaas en Carnaval. In plaats van een training vier keer aan te bieden, mogen de trainers ervoor kiezen om dan het programma drie keer aan te bieden met één themalessen erbij.

Het totaal aan lessen behandelt alle tien grondvormen van bewegen: 1. balanceren en vallen, 2. stoeien en vechten, 3. gaan en lopen, 4. springen en landen, 5. rollen, duikelen en draaien, 6. gooien, vangen, 7. slaan en mikken, 8. klimmen en klauteren, 9. zwaaien en slingeren, 10. bewegen op - en maken van muziek.

Les				
1	Balanceren • glijden	Klimmen • kruipen	Zwaaien • schommelen	Rollen • frikandel
2	Springen • ver/hinkelen	Rennen • boefje	Gooien • jongleren ballon	Schoppen • penaltyspel
3	Gooien • rollen	B&M*1 • stampen	Balanceren • rijden skateboard	Klimmen • klauteren
4	Zwaaien • touwzwaaien	Rollen • als een bal z.w.*2	Springen • steunspringen	Rennen • leeuwenkooi
5	Gooien • mikken pittenzak	Springen • touwtjespringen	Stoeien • met ballen	B&M • huppelen
6	Balanceren • omgekeerde bank	Klimmen • klauteren klimrek	Zwaaien • ringen bungelen	Rollen • koprol
7	Springen • hoog, over iets	Rennen • basistikspel	Gooien • dribbel volleybal	Schoppen • trefbal (met voet)
8	Gooien • kaatsenballen	B&M • gallop z.w.*2	Balanceren • acrobatiek	Klimmen • bergbeklimmen
9	Zwaaien • steunzwaaien	Rollen • duikelen	Springen • diepspringen	Rennen • trefbal (met hand)
10	Gooien • waslijnbal	Springen • minitramp	Stoeien • op matten	B&M • dans ontwerpen

De verdeling van de 10 grondvormen van bewegen is per les aangegeven. De kleuren zijn gekozen volgens de skipistes: groen is eenvoudig, blauw iets moeilijker, rood is moeilijk en zwart is zeer moeilijk. Enkele voorbeelden:

Klimmen en klauteren

- kruipen (en tijgeren)
- klauteren (vaste steunpunten) en klimmen (eigen steunpunt maken)
- bergbeklimmen (via een touw)
- hangend klimmen (op de kop)

Springen en landen

- verspringen (van mat naar mat) en hinkelen
- steunspringen (over een kastkop, bank met handen)
- hoogspringen (over een kastkop of bank zonder handen en touw: trainer wiegt, beweegt het touw als een slang, golft, over de grond draaien en normaal draaien, zelf)
- diepspringen (vanuit het wandrek, hoge kast, trapezoïde met schuine bank) of in de minitramp springen

B: Activiteiten op maat

De lessen voorzien in de mogelijkheid tot differentiëren door het systeem van plussen en minnen: een oefening wordt moeilijker gemaakt door te kiezen uit de pluses en makkelijker door te kiezen uit de minnetjes.

Activiteiten kunnen daardoor op maat worden aangepast gebaseerd op:

- Leeftijdsverschillen binnen de doelgroep: jongere kinderen (dichterbij 4 jaar) kunnen eenvoudiger versies van activiteiten aangeboden krijgen.
- Individuele vaardigheden en voorkeuren: kinderen die motorisch meer gevorderd zijn, krijgen uitdagendere taken.

Hierbij een voorbeeld van een deel van de circusles:

1) **Kunstjes laten zien op de glijbaan van de clowns**

Eén voor één mogen de kinderen hun kunsten laten zien op de glijbaan

- Variatie:
- + Glijden op een smal vlak
 - + Steiler
 - + Op een matje
 - + Gehurkt/ staand
 - + Op buik of rug
 - + Afrollen met een judo rol
 - Glijden op een breed vlak
 - Met hulp
 - In zit
 - Niet zo stijl

2) **Klimmen/klauteren in het Leeuwenhol**

Kinderen zijn leeuwen en kruipen onder het net door, over de 2 kastdelen, door de hoepel, onder de stok, onder de parachute die ligt op een trapezoïde en door de kruiptunnel en weer terug naar de startpositie.

- Variatie:
- + achterwaarts/zijwaarts kruipen
 - + tempo versnellen,
 - + hindernis toevoegen
 - + materiaal meenemen (pittenzak op je rug, volleybal in de hand)
 - met de trainer samen (voor kinderen die het eng vinden)

3) **Trapeze schommelaars**

Kinderen gaan zitten op de trapeze en worden voorzichtig aangeduwd door een ander (kan ook op een touw met een knoop of een schotel).

- Variatie:
- + zelf vaart maken
 - + gaan staan
 - + hoog schommelen
 - + met z'n tweeën
 - + met afspringen op een matje
 - zitten op een stilstaande trapeze
 - laag schommelen
 - in je eentje (met duwer)

C: Minimaal vereiste activiteiten

Om de gestelde doelen te bereiken, moet het wekelijkse programma consistent worden uitgevoerd. Het gaat om een allround ontwikkeling, waarbij het overslaan van meerdere sessies de progressie in de ontwikkeling van motorische vaardigheden zou kunnen vertragen. De uitvoering dient plaats te vinden door bekwame trainers. Dit is essentieel voor het leveren van kwalitatief goede en veilige activiteiten. De trainer kan ondersteund worden door 1 of meer assistenten, die minimaal de inspiratiesessie Sportspeeltuin (1 bijeenkomst) of de Beginnerscursus Sportspeeltuin gevolgd dienen te hebben. De assistent helpt onder aansturing en verantwoordelijkheid van de trainer bij de op-/afbouw van de lessen en bij de uitvoering door kinderen te begeleiden tijdens oefeningen.

2 Uitvoering

Materialen – max 200 woorden

A: Welke materialen zijn beschikbaar voor de werving, uitvoering en evaluatie van de interventie?

B: Voor wie zijn de materialen bestemd en hoe verkrijgen ze de materialen? Maak eventueel een overzicht in een tabel.

A: Beschikbare Materialen

1. Werving:

- **Flyers:** Voorbeeldflyers en aanpasbare templates via Clubdesigns.nl helpen sportverenigingen om gepersonaliseerde flyers te creëren.
- **Digitale Media:** Een speciale informatiepagina op de website van de Sportspeeltuin en promoties via sociale mediakanalen zoals Facebook en Instagram.
- **Lokale Media:** Samenwerking met lokale huis-aan-huisbladen om de interventie te promoten.

2. Uitvoering:

- **Handleiding:** Uitgebreide handleidingen beschikbaar zowel digitaal als hardcopy.
- **Trainingsmaterialen:** standaard materialen vanuit gymzaaluitrusting worden gebruikt tijdens de sessies, eventueel uitgebreid met aanvullende materialen.

3. Evaluatie:

- **Vragenlijsten:** Aparte vragenlijsten voor kinderen, ouders en trainers om feedback over de interventie te verzamelen.
- **Evaluatieformulieren:** Gedetailleerde evaluatieformulieren zijn beschikbaar voor procesevaluatie.

B: Bestemming en Verkrijgbaarheid van Materialen

• Doelgroepen:

- Flyers en digitale media richten zich op familie, broertjes/zusjes van bestaande jeugdleden van de sportvereniging, BSO/KDV/Scholen en de lokale gemeenschap.
- Handleidingen en trainingsmaterialen zijn bedoeld voor trainers en uitvoerders.
- Evaluatiematerialen zijn ontworpen voor trainers en organisatoren om de impact te meten.

• Verkrijgbaarheid:

- Handleidingen en flyers zijn te downloaden of te bestellen via de officiële website bronsport.nl.
- Vragenlijsten en evaluatieformulieren zijn beschikbaar via Nevobo.

- **Verspreidingskanalen:**

- Flyers worden verspreid via bestaande jeugdleden, basisscholen en buitenschoolse opvanglocaties (BSO).
- Sociale en lokale media worden ingezet om een breder publiek te bereiken.

Type organisatie en locatie – max 200 woorden

A: Welk soort organisaties kunnen de interventie uitvoeren? (zie eventueel ook 1.3 voor initiatiefnemers)

B: Op welk soort locaties kan de interventie worden uitgevoerd en wat zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden?

De Sportspeeltuin kan worden uitgevoerd door een breed scala aan sportverenigingen, waaronder volleybalverenigingen. De rol van de interventie-eigenaar, Nevobo, is voornamelijk ondersteunend door middel van het aanbieden van materialen, de clinic Sportspeeltuin (2 uur en gratis op locatie) en de Beginnerscursus Sportspeeltuin (twee sessies van drie uur, kosten zijn € 75,- per persoon of € 750,- voor een in company cursus).

De interventie wordt idealiter uitgevoerd in gymzalen, die doorgaans goed zijn uitgerust met de benodigde materialen voor de bewegingsactiviteiten. Sporthallen en buitensportaccommodaties kunnen ook geschikt zijn, hoewel sommige activiteiten zoals zwaaien, balanceren en klimmen buiten meer improvisatie vereisen. De aanwezigheid van een geluidsinstallatie (muziek) is een pré om de activiteiten dynamischer te maken. Elk van deze locaties moet ruim genoeg zijn om veilig en vrij te kunnen bewegen, met een maximum capaciteit voor 32 kinderen per groep.

Deze organisaties en locaties zorgen samen voor een breed en toegankelijk aanbod waarbinnen de Sportspeeltuin kan worden aangeboden, terwijl er voortdurend wordt gestreefd naar verbetering van de kwaliteit en differentiatie van de activiteiten.

Opleiding en competenties van de uitvoerders – max 200 woorden

A: Welk soort professionals en vrijwilligers kunnen de interventie uitvoeren? Geef aan wie eindverantwoordelijk is en wie werkt onder verantwoordelijkheid van een projectleider of supervisor.

B: Welke specifieke competenties hebben de uitvoerders nodig in aanvulling op hun standaard professionele competenties?

De Sportspeeltuin kan worden uitgevoerd door professionals met een achtergrond in Sport & Bewegen, CIO/ALO, evenals pedagogisch medewerkers uit het onderwijs/KDV/BSO met een sportieve instelling. Ook trainers van sportverenigingen, veelal vrijwilligers, zijn geschikt als ze voldoen aan de basiscriteria opgesteld door Nevobo:

- Minimaal MBO werk- en denkniveau.
- Ervaring in het geven van sport-/beweeglessen.
- Pedagogisch-didactische vaardigheden, met sterke organisatorische en probleemoplossende capaciteiten.
- Affiniteit met sport en de doelgroep, inclusief een verantwoordelijkheidsgevoel voor veiligheid en kwaliteit van de training.
- Teamspeler die goed kan samenwerken en een stimulerende leeromgeving kan creëren.
- Professioneel gedrag, inclusief een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) die overhandigd dient te worden aan de sportvereniging.
- Minimaal een afgeronde Beginnerscursus Sportspeeltuin of een afgeronde Niveau 3 opleiding Het Jonge Kind van de KNGU.

Voor assistenten gelden de volgende basiscriteria:

- Affiniteit met sport en de doelgroep, inclusief een verantwoordelijkheidsgevoel voor veiligheid.
- Teamspeler die goed kan samenwerken.
- Verantwoordelijk gedrag vereist, inclusief een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) die overhandigd dient te worden aan de sportvereniging.
- Minimaal een afgeronde Inspiratiesessie Sportspeeltuin of een Beginnerscursus.

Kwaliteitsbewaking – max 200 woorden

A: Op welke manier bewaakt je als interventie eigenaar de kwaliteit van de inhoud en de uitvoering van de interventie?

B: Indien van toepassing: Op welke manier faciliteer je de uitvoerders bij kwaliteitsbewaking wanneer er een andere uitvoerder is dan de interventie eigenaar zelf?

Als interventie-eigenaar bewaakt Nevobo de kwaliteit van de Sportspeeltuin door:

- Het communiceren over het profiel en de benodigde competenties van de trainer.
- Het organiseren van nascholingen en regionale bijscholingssessies voor trainers en 1x per jaar tijdens het Nationaal Volleybalcongres (niet verplicht).
- Het uitvoeren van een jaarlijkse monitoring en evaluatie en verzamelen en analyseren van feedback via vragenlijsten voor ouders, trainers en kinderen om te garanderen dat de interventie zoals bedoeld wordt uitgevoerd. Daarbij wordt ook gevraagd naar het type sportvereniging.

Nevobo ondersteunt de uitvoerders actief door:

- Het aanbieden van opleidingen volgens de basiseisen van de nieuwe Kwalificatiestructuur Sport van NOC*NSF voor alle trainers om de vereiste vaardigheden en kennis te garanderen.
- Het beschikbaar stellen van gedetailleerde handleidingen en lesmaterialen die de gestelde standaarden verduidelijken. Hiervoor wordt in 2025 een online platform gelanceerd waarop trainers inspiratie, oefeningen en kennis kunnen vinden.

Daarnaast maakt Nevobo gebruik van het netwerk van professionals vanuit het Set-up Club Programma voor de uitvoering van Sportspeeltuinen en begeleiding van trainers. Dit netwerk heeft regelmatig intervisiebijeenkomsten regionaal en nationaal, waardoor kennisdeling geborgd is.

Randvoorwaarden – max 200 woorden

Wat zijn de organisatorische en contextuele randvoorwaarden voor een goede uitvoering van de interventie?

Organisatorische Randvoorwaarden:

Voor een succesvolle uitvoering van de Sportspeeltuin zijn goed opgeleide trainers essentieel, die over de nodige competenties beschikken zoals sportieve vaardigheden, pedagogisch, organisatorisch, en interpersoonlijke kwaliteiten. De trainers moeten gemotiveerd zijn om de vereiste scholing te volgen en het programma structureel te implementeren. Belangrijk is ook de beschikbaarheid van een geschikte ruimte en passende tijdstippen voor zowel ouders als kinderen. De groepsgrootte is idealiter minimaal 12 en maximaal 32 kinderen; bij meer dan 24 kinderen wordt de groep opgesplitst naar leeftijd (jongere en oudere kinderen). Het is noodzakelijk dat de voorbereidingen tijdig en optimaal worden gestart.

Contextuele Randvoorwaarden:

De interventie vereist toegankelijke en geschikte accommodaties met voldoende materiaal, zoals een sporthal met toestellenberging. Subsidiemogelijkheden en financiële ondersteuning helpen

tijdens de opstart bij het huren van een accommodatie en aanstellen van een trainer. Een veilige en ondersteunende sfeer is essentieel om een succesvolle uitvoering te garanderen. Er moet voldoende draagvlak en motivatie zijn bij betrokken partijen om het aanbod van de Sportspeeltuin bekend te maken en te ondersteunen.

Implementatie – max 200 woorden

A: Op welke manier faciliteer je als interventie eigenaar de implementatie van de interventie wanneer je zelf de uitvoerder van de interventie bent? Wat gebruik je hierbij? Hoe doe je dat?

B: En op welke manier faciliteer de implementatie van de interventie wanneer er andere initiatiefnemers en uitvoerders zijn dan de interventie eigenaar zelf? Geef een samenvatting.

A: Facilitering door de Interventie Eigenaar bij Zelfuitvoering

Nevobo voert niet zelf de Sportspeeltuin uit, maar promoot via de officiële website, nieuwsbrieven en sociale media platforms. Nevobo is verantwoordelijk voor scholing van trainers, jaarlijkse evaluatie en inventarisatie naar aantallen, leeftijden en gender van deelnemers aan de Sportspeeltuin. De online Verenigingszoeker helpt sportverenigingen om Sportspeeltuinen te vinden om mogelijke samenwerkingen aan te gaan.

B: Facilitering bij Uitvoering door Derden

Sportverenigingen zijn de uitvoerders van de Sportspeeltuin en ontvangen de volgende ondersteuning van Nevobo:

- Ondersteunend Materiaal: het verstrekken van voorbeeldfolders en toegang tot een businessmodel dat gebruik maakt van strippenkaarten. Hierbij betalen deelnemers per sessie, wat zorgt voor voldoende inkomsten om de trainer en zaalhuur te betalen en reserves op te bouwen voor materiaalanschaf.
- Financiële Ondersteuning: Nevobo biedt aangesloten volleybalverenigingen een subsidieregeling waarbij trainers tot 15 weken lang 40 euro per week ontvangen en vervolgens nog 15 weken lang 20 euro. Deze subsidies helpen de initiële opstartkosten te dekken wanneer er nog onvoldoende deelnemers zijn.
- Training en Certificering: Nevobo verzorgt opleidingen voor trainers om te verzekeren dat trainers adequaat voorbereid zijn. Na de Beginnerscursus ontvangen trainers een deelnamecertificaat. Nevobo organiseert daarnaast jaarlijks bijscholingen tijdens het Volleybal Congres, waarvoor de trainers en assistenten worden uitgenodigd (niet verplicht).

Kosten – max 200 woorden

Wat zijn de kosten van de interventie? Geef aan welke kostenposten er zijn en wie welke kosten betaalt.

Benoem hierbij zowel de personele kosten (in aantallen uren) als de materiële kosten. Geef ook aan welke kosten eenmalig zijn (aanschaf materiaal bijvoorbeeld) en welke kosten structureel zijn. Bijvoorbeeld bij uitvoering op meerdere locaties of bij herhaling van de interventie. Werk met een tabel waarin de kosten goed inzichtelijk zijn.

Hieronder volgt een gedetailleerd overzicht van de kosten gerelateerd aan de implementatie en het draaien van de Sportspeeltuin interventie. De tabel geeft een weergave van de kosten per seizoen van 40 weken, gebaseerd op de aanname dat de activiteiten wekelijks plaatsvinden:

Kostenpost	Kosten per sessie (€)	Totaal per seizoen (€)	Type Kosten
Werving		200	Incidenteel
Huur gymzaal	40	1600	Structureel
Betaling trainer	40	1600	Structureel
Vergoeding assistent	10	400	Structureel

Kostenpost	Kosten per sessie (€)	Totaal per seizoen (€)	Type Kosten
Werving		200	Incidenteel
Reservering materiaal	10	400	Structureel
Totaal	100	4200	

Beschrijving van de Kosten:

- **Wervingskosten:** dit bevat het drukken van flyers.
- **Personele Kosten:** De trainer en de assistent vormen de primaire personeelskosten. De trainer krijgt €40 per sessie, wat neerkomt op €1600 per seizoen, en de assistent ontvangt €10 per sessie, ofwel €400 per seizoen.
- **Materiële Kosten:** De huur van de gymzaal bedraagt €40 per sessie, wat over een heel seizoen uitkomt op €1600. Daarnaast wordt er wekelijks €10 gereserveerd voor de aanschaf en vervanging van materialen, wat ook €400 per seizoen kost.

De financiering van deze kosten kan gedekt worden door de bijdragen van deelnemers. Bij een tarief van € 5 per les x 20 deelnemers x 40 weken zijn de opbrengsten € 4000, genoeg voor dekking van de structurele kosten.

3 Onderbouwing

Probleem – max 400 woorden

Voor welk probleem of (mogelijk) risico is de interventie ontwikkeld? Omschrijf aard, ernst, spreiding en gevolgen van het probleem of risico. Baseer je tekst op enkele bronnen en benoem de bronnen in het hoofdstuk 'Aangehaalde literatuur'.

Tegenwoordig bewegen kinderen te weinig en op een te eenzijdige manier, wat resulteert in aanzienlijke motorische achterstanden en gezondheidsproblemen. De laatste jaren is duidelijk geworden dat de motorische vaardigheden van kinderen verslechteren. Uit studies zoals die van Collard et al. (2014) en de Inspectie van het Onderwijs (2018) blijkt een alarmerende trend: 5 tot 10% van de Nederlandse kinderen tussen de 4 en 10 jaar heeft een motorische achterstand. In wijken met een lage sociaaleconomische status (SES) ligt dit percentage zelfs hoger (Timmermans, 2010). Motorische achterstanden kunnen leiden tot serieuze problemen zoals overgewicht, moeilijkheden met cognitieve ontwikkeling, sociaal isolement, laag zelfvertrouwen en andere lichamelijke aandoeningen. Het belang van dit probleem wordt verder benadrukt door recente gegevens die aantonen dat in 2023 11,3% van de 4- tot 12-jarigen overgewicht had en 3,7% ernstig overgewicht. Deze percentages zijn nog hoger in stedelijke gebieden met een hoge prevalentie van lage SES, waar de toegang tot gezonde voeding en sportfaciliteiten vaak beperkt is. (Nederlands Jeugdinstituut, "Cijfers over overgewicht", 2023).

Wetenschappelijk onderzoek benadrukt het belang van het aanleren van motorische vaardigheden op jonge leeftijd. Bailey (2017) stelt dat het veel moeilijker is om een motorische achterstand in te halen na het zevende jaar. Malina et al. (2004) tonen aan dat de leeftijdsfase van 2 tot 5 jaar cruciaal is voor het ontwikkelen van fundamentele motorische vaardigheden (FMS). Met voldoende mogelijkheden en aanmoediging kunnen kinderen op 6-jarige leeftijd volledige beheersing van FMS bereiken (Gallahue & Donnelly, 2003).

Als deze trend van onvoldoende bewegen en motorische achterstanden niet wordt aangepakt, zullen de gevolgen ernstig zijn. Naast de directe gezondheidsproblemen, zoals obesitas, zullen de lange termijn gevolgen ook bestaan uit verhoogde zorgkosten en een verminderde deelname aan fysieke activiteiten, wat de algehele gezondheid en welzijn van kinderen schaadt.

De interventie van de Sportspeeltuin richt zich daarom op het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen door hen op jonge leeftijd veelzijdige en plezierige beweegervaringen te bieden. Door deze vaardigheden vroeg aan te leren, worden toekomstige problemen voorkomen en wordt een basis gelegd voor een gezonde en actieve levensstijl.

Oorzaken – max 400 woorden

Welke factoren veroorzaken het hiervoor beschreven probleem of (mogelijk) risico?

Het probleem van onvoldoende veelzijdig bewegen en de bijbehorende motorische achterstanden bij kinderen in Nederland wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Een belangrijke factor is het toenemende gebruik van schermen zoals computers, tablets en mobiele telefoons. Kinderen brengen hierdoor meer tijd binnenshuis door en minder aan buiten spelen en sporten, wat hun motorische ontwikkeling negatief beïnvloedt (Collard et al., 2014).

Daarnaast is er een gebrek aan bewustzijn onder ouders over het belang van voldoende en veelzijdig bewegen. Veel ouders moedigen hun kinderen niet actief aan om fysiek actief te zijn, wat bijdraagt aan een sedentaire levensstijl vanaf jonge leeftijd. Dit speelt een cruciale rol in de verminderde beweegvaardigheden van kinderen.

Ook is kwalitatief goed aanbod van georganiseerde sportactiviteiten voor kinderen van 4 t/m 11 jaar beperkt. Veel sportverenigingen bieden pas activiteiten aan vanaf de leeftijd van zes jaar, waardoor jongere kinderen weinig kansen hebben om in een gestructureerde omgeving te leren bewegen. Dit gebrek aan vroegtijdig beweegaanbod draagt eraan bij dat kinderen al op jonge leeftijd een achterstand opbouwen in hun motorische ontwikkeling.

In het onderwijs is er zowel kwantitatief als kwalitatief tekort aan leerkrachten voor bewegingsonderwijs. Hierdoor krijgen kinderen niet de benodigde instructie en begeleiding om de fundamentele beweegvaardigheden te ontwikkelen die essentieel zijn voor hun motorische groei (Inspectie van het Onderwijs, 2018).

Overgewicht is een bijkomend probleem dat de motorische fitheid van kinderen verder belemmert. In 2023 had 11,3 procent van de kinderen tussen de 4 en 12 jaar overgewicht en 3,7 procent ernstig overgewicht. Overgewicht beperkt niet alleen de fysieke mogelijkheden van kinderen om te bewegen, maar beïnvloedt ook hun zelfvertrouwen en plezier in bewegen negatief. Dit vermindert hun motivatie om deel te nemen aan fysieke activiteiten, wat leidt tot een vicieuze cirkel van inactiviteit en verdere gewichtstoename (Bailey, 2017).

Zelfvertrouwen en plezier in bewegen zijn kritieke factoren voor langdurige sportparticipatie. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die minder vaak sporten, minder vaak buiten spelen en/of overgewicht hebben, minder motorisch fit zijn. Dit heeft een negatieve invloed op hun plezier en zelfvertrouwen in bewegen, wat op latere leeftijd leidt tot verminderde deelname aan fysieke activiteiten (Stodden et al., 2008). Studies tonen aan dat kinderen die positieve ervaringen opdoen en positieve feedback krijgen, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en daardoor actiever blijven (Liong, Ridgers & Barnett, 2015; Burrows, Keats & Kolen, 2014).

Aan te pakken factoren – max 200 woorden

Welke hiervoor beschreven en beïnvloedbare factoren pakt de interventie aan en welke onder 1.2 benoemde (sub)doelen horen daarbij? Gebruik bij voorkeur de tabel uit de handleiding.

De Sportspeeltuin interventie richt zich op verschillende beïnvloedbare factoren die bijdragen aan de verminderde fysieke activiteit en toenemend overgewicht bij jonge kinderen:

Factor	Subdoel
Gericht en veelzijdig bewegen	Kinderen ontwikkelen hun motorische vaardigheden sneller dan gemiddeld voor hun leeftijd.
Plezier in bewegen	Kinderen hebben plezier in het bewegen in het Sportspeeltuin programma.
Zelfvertrouwen in het bewegen	Kinderen ervaren zelfvertrouwen tijdens het bewegen in het Sportspeeltuin programma.

De Sportspeeltuin stimuleert kinderen om gericht en veelzijdig te bewegen door middel van gestructureerde oefenprogramma's ter verbetering van hun motorische vaardigheden. Door intensiever en meer gericht te bewegen versnelt hun motorische vooruitgang, passend bij het subdoel dat kinderen meer vooruitgang boeken in hun motorische vaardigheden dan verwacht wordt voor hun leeftijd (Clark, 2005; Hoofwijk et al., 2020).

Het programma stimuleert plezier tijdens het bewegen, wat essentieel is voor hun motivatie en voortdurende deelname aan fysieke activiteiten. Het subdoel hier is dat ten minste 90% van de deelnemende kinderen plezier ervaart tijdens de activiteiten van de Sportspeeltuin (Burrows, Keats & Kolen, 2014).

Door kinderen positieve beweegervaringen en successen te laten beleven, bouwt de Sportspeeltuin aan hun zelfvertrouwen in bewegen. Het subdoel is dat kinderen meer zelfvertrouwen ontwikkelen om te gaan bewegen (Stodden et al., 2008).

Verantwoording – max 1000 woorden

Maak aannemelijk dat met de aanpak en opzet van de interventie, gerelateerd aan de aan te pakken factoren, de doelen bij deze doelgroep daadwerkelijk bereikt kunnen worden.

De Sportspeeltuin richt zich op het ontwikkelen van motorische vaardigheden door gerichte en veelzijdige beweging en op het vergroten van plezier en zelfvertrouwen in bewegen. Deze benadering is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten die aantonen dat motorische vaardigheden, plezier en zelfvertrouwen cruciaal zijn voor een actieve levensstijl op latere leeftijd.

Gericht en veelzijdig bewegen

Gericht en veelzijdig bewegen is een cruciaal onderdeel van de Sportspeeltuin interventie voor het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat de fundamentele motorische vaardigheden (FMS), zoals stabiliteit, locomotoriek en objectcontrole, essentieel zijn voor de motorische ontwikkeling van kinderen (Malina, Bouchard & Bar-Or, 2004). Het beheersen van deze basisvaardigheden legt de grondslag voor meer complexe bewegingen en bevordert een actieve levensstijl. Studies hebben bovendien aangetoond dat gerichte en gestructureerde oefening nodig is om motorische vaardigheden volledig te ontwikkelen (Clark, 2005). Vrije speeltijd alleen leidt niet tot significante verbeteringen in FMS, terwijl gestructureerde oefening dit wel doet (Barnett et al., 2016). Kinderen hebben daarnaast uitdaging en variatie nodig om een brede motorische basis te ontwikkelen. Hoofwijk et al. (2020) benadrukken dat gevarieerde sport- en bewegingsactiviteiten noodzakelijk zijn voor het opbouwen van een solide motorische basis, wat kinderen in staat stelt om op latere leeftijd veelzijdig en actief te blijven. Dit wordt ondersteund door studies die aantonen dat kinderen die goed ontwikkelde FMS hebben, vaker deelnemen aan sport- en bewegingsactiviteiten (Logan et al., 2015). Jaakkola et al. (2014) tonen aan dat adolescenten die goed ontwikkelde FMS hebben, zes jaar later vaker deelnemen aan fysieke activiteiten dan hun leeftijdsgenoten met minder ontwikkelde FMS. Dit onderstreept het belang van vroege motorische ontwikkeling voor langdurige sportparticipatie.

Systematische training van deze grondvormen verbetert de motorische vaardigheden. De Sportspeeltuin biedt wekelijkse lessen aan gericht op de tien grondvormen van bewegen, zoals kruipen, lopen, springen, balanceren en vangen, wat ervoor zorgt dat kinderen intensiever en meer gericht bewegen. De activiteiten worden geleidelijk in intensiteit opgebouwd, wat kinderen helpt om hun fysieke grenzen te verleggen en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen. Onderzoek door Payne & Isaacs (2002) laat zien dat expliciete instructie en oefening noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van FMS. Kinderen worden begeleid door bekwame trainers die hen gerichte instructies en positieve feedback geven.

Plezier in bewegen

Onderzoek heeft aangetoond dat plezier de belangrijkste drijfveer is voor kinderen om deel te nemen aan sport en fysieke activiteiten (Weiss & Amorose, 2008). Wanneer kinderen plezier hebben in bewegen, zijn ze gemotiveerder om deel te nemen aan deze activiteiten en blijven ze er langer mee bezig. Dit verhoogt hun intrinsieke motivatie om te blijven bewegen. Succeservaringen en het ervaren van een positieve 'flow' tijdens het bewegen dragen bovendien bij aan de plezierbeleving van kinderen (Weiss & Amorose, 2008). Plezier en zelfvertrouwen in bewegen zijn daarmee cruciale factoren voor het blijvend deelnemen aan fysieke activiteiten (Burrows, Keats & Kolen, 2014). Kinderen die motorisch vaardiger zijn en plezier beleven aan bewegen, zijn actiever en dit heeft een positief effect op hun fysieke, sociale en emotionele ontwikkeling (Huber et al., 2011).

De Sportspeeltuin zorgt ervoor dat kinderen regelmatig positieve ervaringen opdoen door gebruik te maken van speelse thema's zoals het circus, piraten en bergen, die aansluiten bij de verbeelding van kinderen. Activiteiten worden vaak in groepjes uitgevoerd, wat de sociale interactie en samenwerking tussen kinderen bevordert. Dit draagt bij aan een plezierige en ondersteunende omgeving waarin kinderen samen kunnen genieten van bewegen. Trainers zijn bovendien getraind om positieve feedback te geven en kinderen aan te moedigen. Dit helpt kinderen om hun succeservaringen te herkennen en te waarderen, wat bijdraagt aan hun plezier in bewegen (Burrows, Keats & Kolen, 2014).

Zelfvertrouwen in bewegen

Zelfvertrouwen speelt een cruciale rol in de motivatie van kinderen om deel te nemen aan fysieke activiteiten en deze te blijven doen. Volgens de competentietheorie van White (1959) vergroot het beheersen van vaardigheden het gevoel van competentie en daarmee het plezier in het uitvoeren van die vaardigheden. Kinderen die zich bekwaam voelen in hun motorische vaardigheden, zullen meer plezier beleven aan fysieke activiteiten en zich gemotiveerder voelen om deel te nemen. Stodden et al. (2008) stellen dat zelfvertrouwen en een ervaren gevoel van competentie bijdragen aan de sportparticipatie van jonge kinderen. Door positieve ervaringen op te doen en positieve feedback te ontvangen, voelen kinderen zich zelfverzekerder en zijn ze meer geneigd om actief te blijven. Burrows, Keats en Kolen (2014) benadrukken dat kinderen die succeservaringen opdoen en positieve feedback ontvangen, meer zelfvertrouwen ontwikkelen. Studies hebben aangetoond dat kinderen die een sterk gevoel van zelfvertrouwen in hun motorische vaardigheden ontwikkelen, actiever blijven naarmate ze ouder worden (Liong, Ridgers & Barnett, 2015). Dit komt doordat ze zich competentier voelen en minder angst ervaren om te falen in fysieke activiteiten. Huber et al. (2011) laten bovendien zien dat kinderen, die tevens zelfvertrouwen hebben in hun vaardigheden, niet alleen fysiek gezonder zijn, maar ook beter presteren op sociaal en emotioneel vlak. Zelfvertrouwen draagt bij aan hun algehele welzijn en interactie met anderen.

De Sportspeeltuin biedt uitdagende en gevarieerde oefeningen aan die aansluiten bij het huidige niveau van de kinderen en hen net iets verder uitdagen (zone van de naaste ontwikkeling, Vygotsky, 1980). Dit helpt kinderen om nieuwe vaardigheden te leren en hun zelfvertrouwen te vergroten. Werken in groepjes en samenspelen in de Sportspeeltuin creëert een ondersteunende en positieve omgeving waarin kinderen elkaar aanmoedigen en successen vieren, wat hun zelfvertrouwen versterkt. Trainers zijn getraind om positieve feedback te geven en kinderen aan te moedigen wat de kinderen helpt om hun successen te erkennen en zelfvertrouwen op te bouwen. De lesopbouw met verschillende onderdelen zorgt ervoor dat kinderen niet alleen de leuke en makkelijke activiteiten doen, maar ook nieuwe uitdagingen aangaan. Zo worden ze positief gestimuleerd en leren ze dat ze meer kunnen dan ze zelf denken. Goede differentiatie laat kinderen op hun eigen niveau succeservaringen en daarmee zelfvertrouwen opdoen.

4 Onderzoek

4.1 Onderzoek naar de uitvoering van de interventie – max 600 woorden

Wat is op basis van het beschikbare onderzoek bekend over de uitvoering van de interventie?

Beschrijf kort welke onderzoeken zijn gedaan naar de realisatie en uitvoering van de interventie. Beschrijf compact de uitkomsten van het onderzoek en geef aan op welke manier de uitkomsten van het onderzoek eventueel zijn verwerkt in de opzet en beschrijving van de interventie

Stuur bij het indienen van het werkblad de volledige publicatie van ieder genoemd onderzoek mee.

Beschrijf per onderzoek:

- a) De titel, auteurs, organisatie, onderzoeksperiode en publicatiedatum (indien gepubliceerd).
- b) Het type onderzoek, de onderzoeksmethode en de omvang van het onderzoek.
- c) Een samenvatting van de meest relevante uitkomsten met betrekking tot inzicht in de mate waarin activiteiten zijn uitgevoerd volgens plan, het bereik van de interventie, de waardering en ervaring van de uitvoerders en doelgroep, succes- en faalfactoren, en -indien beschikbaar- de uitvoerbaarheid, de randvoorwaarden en de omgevingsvariabelen.
- d) Geef tevens aan op welke manier de uitkomsten van het onderzoek en eventuele aanbevelingen zijn verwerkt in de opzet en beschrijving van de interventie. Hierbij mogen de uitkomsten van meerdere onderzoeken gecombineerd worden.

Nevobo heeft onderzoek uitgevoerd om de realisatie en uitvoering van de interventie te evalueren en het bereik in te schatten. Het betreft een tevredenheidsonderzoek onder bestaande Sportspeeltuinen in 2022 en december 2024, uitgevoerd middels vragenlijsten gericht aan kinderen, trainers en ouders. Dit onderzoek leverde inzicht in het bereik, de mate waarin de activiteiten volgens plan zijn uitgevoerd, de waardering van de interventie en de ervaringen van zowel uitvoerders als deelnemers.

Onderzoeksgegevens:

- Titel: Inventarisatie & Evaluatie Sportspeeltuin
- Onderzoekers/Organisatie: Intern team Sportspeeltuin
- Onderzoeksperiode: december 2022, februari 2024 (Inventarisatie) en december 2024 (Evaluatie)
- Publicatiedatum: Januari 2025

Type onderzoek en methode:

- Type: Vragenlijsten en bereikcijfers
- Omvang inventarisatie: 100 verenigingen (volleybal) met een sportspeeltuin
- Omvang evaluatie met vragenlijsten: 23 kinderen, 38 ouders, 22 trainers van 12 verenigingen

Samenvatting van uitkomsten:

- Uitvoering volgens plan: De meeste activiteiten zijn uitgevoerd zoals gepland, met hoge betrokkenheid en plezier bij de deelnemers. Soms wijken uitvoerders naar eigen inzicht af van de lessen in het Handboek.
- Bereik van de interventie: De interventie wordt georganiseerd op 100 locaties (peildatum februari 2024) met een geschat aantal deelnemers van in totaal 1400. Uit een schatting, gebaseerd op input van trainers van Sportspeeltuinen in 2022, blijkt dat er gemiddeld 14 deelnemers per Sportspeeltuin zijn.
- Waardering en ervaring: Overwegend positief, waarbij kinderen en ouders het plezier in de oefeningen benadrukken en de trainers de effectiviteit van de oefeningen bevestigen.
- Succesfactoren: Goede opbouw van de lessen en het gebruik van speelse thema's die kinderen aanspreken en de betrokkenheid van ouders.
- Verbeterpunten: Splitsen van groepen op basis van leeftijd ten behoeve van meer passende oefeningen en het toevoegen van gezamenlijke oefeningen op muziek.
- Uitvoerbaarheid en omgevingsvariabelen: De interventie is uitvoerbaar in de huidige setting, met voldoende materialen en ruimte. De ondersteuning van ouders bij de logistiek is effectief.

Verwerking van uitkomsten in interventieontwerp:

Op basis van de uitgebreide procesevaluatie zullen diverse aanpassingen doorgevoerd worden in het ontwerp van de interventie om beter aan te sluiten bij de behoeften van de deelnemers.

1. Differentiatie naar leeftijd en vaardigheid:

- o De handleiding benadrukt bij elke oefening verschillende manieren om te differentiëren op basis van leeftijd en vaardigheid. In 2025 worden aanvullende modules geïntroduceerd met oefeningen voor verschillende leeftijds- en vaardigheidsniveaus.

2. Toevoegen van gezamenlijke oefeningen op muziek:

- o Ouders meldden dat ritmische en muzikale oefeningen de lessen leuker en dynamischer kunnen maken. Trainers worden extra gewezen op het belang van dit type oefeningen, die reeds beschreven staan in de handleiding, maar niet altijd worden toegepast.

3. Ondersteunende materialen via een online platform:

- o Trainers en ouders benadrukten het belang van visuele ondersteuning, zoals video-instructies en oefenvoorbeelden. In 2025 wordt een gratis online trainersplatform gelanceerd met extra oefeningen en video's voor complexe oefeningen.

4. Betere integratie van volleybalactiviteiten:

- o Ouders zien graag meer volleybalgerichte oefeningen. De focus van de Sportspeeltuin blijft op breed motorische ontwikkeling liggen. Wel worden aanvullende oefeningen ontwikkeld met een zichtbare link met volleybal. In de communicatie wordt benadrukt dat het gaat om motorische scholing en geen specifieke voorbereiding op de volleybalsport.

5. Optimalisatie van groepsindeling:

- o Trainers en ouders stelden voor om groepen structureler in te delen naar leeftijd (2-4 jaar en 5-6 jaar). Er wordt bekeken hoe meer flexibiliteit geboden kan worden in de groepsindeling.

6. Efficiëntie in opbouw en uitvoering:

- o 58% van de trainers gaf aan dat de opbouw van materialen veel tijd in beslag nam. Om dit te verhelpen, wordt het belang van betrokkenheid van assistenten en ouders benadrukt en worden aanvullende compacte oefenvormen ontwikkeld.

4.2 Onderzoek naar de behaalde effecten – max 600 woorden

Wat is op basis van het beschikbare onderzoek bekend over de behaalde effecten met de interventie?

Let op: dit onderdeel (4.2) alleen invullen voor het niveau 'Effectief'.

Beschrijf kort welke onderzoeken zijn gedaan met welke uitkomsten. Stuur bij het indienen van het werkblad de volledige publicatie van iedere genoemde studie mee.

Beschrijf per onderzoek:

- a) De titel, auteurs, organisatie, onderzoeksperiode en publicatiedatum.
- b) Het type onderzoek, de meetinstrumenten en de omvang van het onderzoek.
- c) Een samenvatting van de meest relevante uitkomsten met betrekking tot het bereik van de interventie, de gevonden effecten en -indien beschikbaar- de door de doelgroep ervaren effectiviteit en de mate waarin de veronderstelde werkzame elementen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Werk eventueel met een tabel of ander schema.

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

5 Samenvatting Werkzame elementen

Wat zijn de werkzame elementen van deze interventie waardoor de gestelde doelen bij de doelgroep gerealiseerd worden? Geef een puntsgewijs overzicht van de belangrijkste werkzame elementen van de interventie. Denk daarbij aan inhoudelijke en praktische elementen. Max 250 woorden

De Sportspeeltuin richt zich op het verbeteren van motorische vaardigheden, het vergroten van plezier in bewegen en het versterken van zelfvertrouwen bij jonge kinderen (4 t/m 6 jaar). Op basis van de procesevaluatie zijn de onderstaande werkzame elementen geïdentificeerd.

1. **Gestructureerd programma met diversiteit in oefeningen**

Het programma biedt een brede verscheidenheid aan oefeningen die specifiek gericht zijn op motorische ontwikkeling. Kinderen profiteren van gestructureerde bewegingsoefeningen die hun motorische vaardigheden verbeteren in vergelijking met spontaan spel zonder expliciete oefening.

2. **Beweegthema's voor brede motorische ontwikkeling**

Elke les omvat vier beweegthema's die de tien basisvormen van bewegen herhalen, zoals balanceren, klimmen, springen en mikken. Dit herhalen zorgt voor een brede motorische basis en versterkt de fysieke competenties van kinderen.

3. **Uitgebalanceerde opbouw van vaardigheden**

Oefeningen beginnen eenvoudig en bouwen op naar complexere vormen. Bijvoorbeeld, balanceren start met eenvoudige oefeningen en ontwikkelt zich tot uitdagendere activiteiten zoals balanceren op verhoogde elementen. Deze opbouw stimuleert progressie en biedt succeservaringen.

4. **Aangepaste oefeningen voor individuele niveaus**

Het programma bevat opties om oefeningen aan te passen aan de individuele vaardigheid van elk kind. Dit maatwerk zorgt voor een goede balans tussen uitdaging en haalbaarheid, versterkt het zelfvertrouwen en motiveert kinderen om deel te blijven nemen.

5. **Plezier als motivatie**

Het programma legt nadruk op plezier in bewegen. De procesevaluatie toont aan dat kinderen met enthousiasme deelnemen aan activiteiten die aansluiten bij hun interesses, wat hun betrokkenheid en motivatie vergroot.

6. **Trainerscursus voor kwaliteit en veiligheid**

Trainers volgen een specifieke cursus waarin ze leren hoe ze het programma volgens de richtlijnen kunnen uitvoeren. Dit waarborgt de kwaliteit en veiligheid van de lessen en verhoogt de effectiviteit van de interventie.

7. **Eenvoudige uitvoering in bestaande gymzalen**

De interventie wordt uitgevoerd in bestaande gymzalen, wat de uitvoering praktisch en eenvoudig maakt. Dit verlaagt de drempel voor verenigingen om een Sportspeeltuin te starten.

8. **Wekelijkse sessies voor een actieve levensstijl**

Het aanbieden van wekelijkse sessies helpt kinderen een ritme te ontwikkelen en de voordelen van regelmatige fysieke activiteit te ervaren. De procesevaluatie wijst uit dat consistentie belangrijk is voor blijvende motorische vooruitgang.

9. **Aansluiting bij de belevingswereld van kinderen**

De lessenthema's, zoals piraten of circus, sluiten nauw aan bij de fantasie en belevingswereld van jonge kinderen. Dit verhoogt hun betrokkenheid en plezier tijdens de lessen.

10. **Groepsactiviteiten voor sociale interactie**

Door groepsactiviteiten en spelletjes te integreren, bevordert het programma sociale interactie tussen kinderen. Dit draagt bij aan hun sociaal-emotionele ontwikkeling en versterkt samenwerking en communicatie.

11. **Laagdrempelig gebruik van materialen**

De lessen maken gebruik van eenvoudig beschikbare en duurzame materialen, wat de kosten laag houdt. Dit draagt bij aan een praktisch en schaalbaar businessmodel.

6 Aangehaalde literatuur

Maak een alfabetische lijst van alle in deze beschrijving aangehaalde literatuur en gebruik hiervoor de APA-normen (variant met kleine letters, zie aanwijzingen in de handleiding).

Bailey R. (2013). Human capital model. Kenniscentrum Sport en Bewegen.

Barnett, L. M., Van Beurden, E., Morgan, P. J., Brooks, L. O., & Beard, J. R. (2016). Childhood motor skill proficiency as a predictor of adolescent physical activity. *Journal of Adolescent Health*, 44(3), 252-259.

Beek, P. J. (2011). Nieuwe praktisch relevante inzichten in techniektraining.

Beenhakker, M., De Jong, R., & Jonker, R. (2020). Beter spelen en bewegen met kleuters.

Berg van den, T., & Bakema, R. (2009). Coachen vinden binden scoren.

Burrows, E., Keats, M. R., & Kolen, A. M. (2014). Motor skill proficiency and physical activity in early childhood. *Early Child Development and Care*, 184(8), 1115-1128.

Clark, J. E. (2005). From the beginning: A developmental perspective on movement and mobility. *Quest*, 57(1), 37-45.

Clark, J. E., & Metcalfe, J. S. (2002). The mountain of motor development: A metaphor.

Collard, D. C. M., Boutkan, S., Grimberg, L., Lucassen, J. M. H., & Breedveld, K. (2014). Effecten van sport en bewegen op de basisschool.

Côté, J., Lidor, R., & Hackfort, D. (2011). ISSP position stand: To sample or to specialize?

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits.

Duyff, P. (1984). Minivolleybal.

Eberspächer, H. (n.d.). Aandachtscirkels.

Gallahue, D. L., & Donnelly, F. C. (2003). *Developmental Physical Education for All Children*. Human Kinetics.

Gelder van, W., Stroes, H., & Goedhart, B. (2020). Basislessen Bewegingsonderwijs in de speelzaal.

Hazelebach, C., Dijkstra, P., & Jansen, P. (2001). Bewegingsonderwijs in het speellokaal.

Hoofwijk, M., Koedijker, J., Benjaminse, A., & Mombarg, R. (2020). Brede motorische ontwikkeling van kinderen.

Huber, M., & Jung, H. P. (2011). Handboek Positieve Gezondheid in de huisartsenpraktijk.

Inspectie van het Onderwijs. (2018). De staat van het onderwijs 2018. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Jaakkola, T., Hillman, C., Kalaja, S., & Liukkonen, J. (2014). The associations among fundamental movement skills, self-reported physical activity, and academic performance during Finnish junior high school. *Journal of Sports Sciences*, 33(2), 171-180.

Liong, M., Ridgers, N. D., & Barnett, L. M. (2015). Associations between skill perceptions and young children's actual fundamental movement skills. *Pediatric Exercise Science*, 27(4), 456-461.

Logan, S. W., Robinson, L. E., Wilson, A. E., & Lucas, W. A. (2015). Getting the fundamentals of movement: A meta-analysis of the effectiveness of motor skill interventions in children. *Child: Care, Health and Development*, 38(3), 305-315.

Malina, R. M., Bouchard, C., & Bar-Or, O. (2004). Growth, Maturation, and Physical Activity. *Human Kinetics*.

Maslow, A. H. (n.d.). Behoeftenpiramide van Maslow.

Mombarg, R. (n.d.). Week van de motoriek.

Mooij, C., Kersten, J., Vermeer, A., & De Vries, S. (2011). Basisdocument bewegingsonderwijs voor het basisonderwijs.

National Institute for Public Health and the Environment. (2011). Towards better health.

Nijland, W. (2007). Kennismaken met volleybal.

Payne, V. G., & Isaacs, L. D. (2007). Human motor development: A lifespan approach. McGraw-Hill.

Pleizier, J., & Wit, J. de (2011). Basisboek CMV.

Stodden, D. F., Goodway, J. D., Langendorfer, S. J., Roberton, M. A., Rudisill, M. E., Garcia, C., & Garcia, L. E. (2008). A developmental perspective on the role of motor skill competence in physical activity: An emergent relationship. *Quest*, 60(2), 290-306.

Timmermans, M. (2010). Motorische ontwikkeling en sociaal-emotionele problemen. *Pedagogiek in Praktijk*.

Weiss, M. R., & Amorose, A. J. (2008). Children's self-perceptions of their sport competence, enjoyment and motivation. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 30(1), 34-50.

7 Praktijkvoorbeeld

Beschrijf, indien beschikbaar, in max. 600 woorden een praktijkvoorbeeld van de uitvoering van de interventie: hoe was de situatie voor, tijdens en na de interventie?

De volgende video geeft een goed beeld van de Sportspeeltuin bij volleybalvereniging Volevo:

<https://youtu.be/tb6FOc0Pr3g>